

TUSAŞ-TÜRK HAVACILIK VE UZAY SANAYİİ A.Ş.

TUSAŞ TESİSLERİNDE TEHLİKELİ KİMYASALLARIN YÖNETİMİ VE MSDS UYGULAMALARI

TUSAŞ-TÜRK HAVACILIK VE UZAY SANAYİİ A.Ş.

- Türkiye’de insanlı ve insansız hava platformlarının tasarımı, geliştirilmesi, modernizasyonu, imalatı, entegrasyonu ve satış sonrası hizmetleri alanlarında teknoloji merkezi konumunda olan TUSAŞ, 15 Mayıs 1984 tarihinde kurulmuştur.
- TUSAŞ’ın başlıca hissedarları Türk Silahlı Kuvvetlerini Güçlendirme Vakfı (% 54.49), Savunma Sanayii Müsteşarlığı (% 45.44), Türk Hava Kurumu'dur (% 0.06).

TUSAŞ-TÜRK HAVACILIK VE UZAY SANAYİİ A.Ş.

- TUSAŞ tesisleri 186,000 metrekaresi kapalı olmak üzere toplam beş milyon metrekarelik bir alan üzerine kurulmuştur. Şirketin Akıncı-Ankara'da bulunan yüksek teknoloji ürünü makine ve teçhizatla donatılmış modern uçak üretim tesisi, parça imalatından uçak montajı, uçuş testleri ve teslimine kadar son derece geniş üretim kabiliyetlerine sahiptir. ODTÜ Teknokent tesislerinde ise bazı projelerin ARGE çalışmaları sürdürülmektedir.

TUSAŞ-TÜRK HAVACILIK VE UZAY SANAYİİ A.Ş.

- TUSAŞ kalite sistemi, dünyaca kabul görmüş NATO AQAP-2110, ISO-9001:2000, AS EN 9100, ISO 27001, OHSAS 18001 standartlarını karşılamaktadır. TUSAŞ'da 1217'i mühendis olmak üzere toplam 3020 kalifiye ve deneyimli personel çalışmaktadır.

TUSAŞ-TÜRK HAVACILIK VE UZAY SANAYİİ A.Ş.

- TUSAŞ, bugün Türkiye’de uçak, helikopter, insansız hava araçları (İHA) ve uydu gibi hava-uzay platformlarının tasarımı, geliştirilmesi, modernizasyonu, imalatı, entegrasyonu ve satış sonrası hizmetleri alanlarında yürüttüğü yüzden fazla proje ile bir teknoloji merkezi konumuna gelmiştir.

İş Sağlığı ve Güvenliği Uygulamaları

- TUSAŞ'da iş sağlığı ve güvenliği uygulamaları üç iş güvenliği mühendisi ile yürütülmektedir. Çalışma ortamlarının güvenliği ve hijyeni yapılan rutin kontroller, gürültü, toz, gaz–buhar konsantrasyonu...vb ölçümleri ile kontrol altında tutulmaktadır.
- Metal yüzeylerini kimyasal yolla aşındırma, temizleme, kimyasal film kaplama, anodlama, pasivasyon, buharla yağ giderme ve kompozit üretimi gibi çalışmalarda yaklaşık 1300 kimyasal madde kullanılmaktadır.

İş Sağlığı ve Güvenliği Uygulamaları

- Ayrıca tehlikeli kimyasal kullanımı boya, sızdırmazlık uygulamaları (sealant), uçak yakıtları, makina yağları, soğutma sıvıları, çözücüler (solventler) olarak çeşitli alanlarda sürdürülmektedir.
- Havacılık sanayinde kullanılan bir diğer tehlikeli kimyasal madde “hidrazin”dir. Hidrazin (N_2H_4), özellikle F-16 uçaklarında herhangi bir nedenden dolayı uçağın elektrik ve hidrolik güç sistemi devre dışı kaldığında uçağa elektrik ve hidrolik güç veren acil güç ünitesinde kullanılan bir kimyasaldır.

Hidrazin Çözeltisi (H-70)

- F-16 Uçaklarının acil güç ünitesinde yakıt olarak kullanılan, % 70 hidrazin ve % 30 su içeren bir karışımdır. Solunum yolu ile ve kısmen deri yolu ile organizmaya girebilen hidrazin; böbrek, karaciğer ve merkezi sinir sisteminde olumsuz etkiler yapabilen zehirli bir kimyasaldır. Hidrazin operasyonlarında, acil durumlar için gerekli müdahale ekipmanlarının bulunduğu spill (dökülme) arabası, yangın söndürme aracı ve ekibi hazır bulunmaktadır.

Hidrazin Çözeltisi (H-70)

- Hidrazin tankının değişimi, montajı, boşaltılması, çalışma alanında hidrazin konsantrasyon ölçümü gibi operasyonlarda çalışacak personel her yıl tekrarlanan “Hidrazinin Güvenli Kullanımı ve Dökülme Kontrolü” ve “Solunum Koruyucu Ekipmanlar” konulu teorik ve uygulamalı eğitimlere katılmak ve sertifika almak zorundadır.

Personel Eğitimi

- “ÖNCE İNSAN” ilkesini benimsemiş bir kuruluş olan TUSAŞ’da işe başlayan her çalışan TUSAŞ Sağlık Merkezinde yapılan sağlık kontrolünden sonra oryantasyon eğitimine katılır.
- Bu oryantasyon programı içinde yer alan “İş Sağlığı ve Güvenliği Bilinçlendirme” eğitiminde, TUSAŞ’ da yapılan çalışmalar sırasında dikkat edilecek hususlar, şirketin iş sağlığı ve güvenliği kuralları ve uygulamaları anlatılmakta, bu eğitim üç yılda bir tekrarlanmaktadır.

Personel Eğitimi

- Ayrıca kimyasal maddeler ile çalışacak personel işe başladıktan hemen sonra tehlikeli kimyasalların kullanımında, depolanmasında uyulması gereken kuralların anlatıldığı “Tehlikeli Kimyasalların Güvenli Kullanımı ve Depolanması” eğitimine katılır. Katılımın zorunlu olduğu bu eğitim programlarına ilave olarak ilgili personel:
 - : Solunumun Korunması (Maske Kullanım Sertifikası)
 - : Gözlerin Korunması (Koruyucu Gözlük Kullanımı)
 - : İşitmenin korunumu (Kulak Koruyucusu Kullanımı)eğitim programlarına da alınırlar.

TUSAŞ-TÜRK HAVACILIK VE UZAY SANAYİİ A.Ş.

- Yağ ve Tehlikeli Malzeme Kazaları Acil Önlem Planı
- Patlamadan Korunma Dokümanı
- Acil Durum Eylem Planı
- İş Sağlığı ve Güvenliği Planı
- İş Güvenliği Talimatları 49 adet (SPI: Safe Practice Instruction)

gibi dokümanlar her çalışanın ulaşabileceği alanlarda basılı olarak bulunur. Ayrıca TUSAŞ intranet ortamında tüm personelin kullanımına açıktır.

TUSAŞ-TURK HAVACILIK VE UZAY SANAYİİ A.Ş.

- Çalışma ortamlarında düzenli aralıklarla toz, gaz-buhar konsantrasyon ölçümleri yapılmakta ve uygun olmayan durum tesbit edildiğinde düzeltici / iyileştirici önlemler alınmaktadır.
- Çalışanların kimyasal zararlardan korunması için gerekli kişisel koruyucu ekipman çalışanlar tarafından kullanılmakta ve ilk amirler tarafından da kontrol edilmektedir.

- Şirketimizde metal yüzeylerini temizlemek amacıyla yoğun olarak kullanılan metil etil keton (MEK), FMS 2004, İPA gibi solventler, üzerinde kendi isminin bulunduğu renkli şişelerde kullanıma verilir ve statik elektriğin yaratacağı parlamalara karşı uygun şekilde topraklanmış masalarda / sehpalarda depolanır.

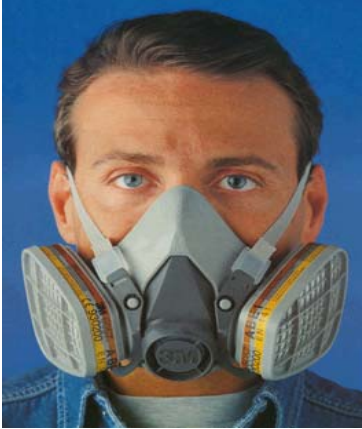
TEHLİKELİ KİMYASAL DOLAPLARI

- Kullanılan tehlikeli kimyasallar periyodik olarak her yıl topraklama ölçümü yapılan sarı renkli özel dolaplarda saklanmaktadır.

KİŞİSEL KORUYUCULAR

- Kimyasal zararlardan korunmak için dağıtılan kişisel koruyucu ekipmanlar çalışanlar tarafından kullanılmaktadır. (Koruyucu gözlük, kimyasala dayanıklı çizme, tam ve yarım yüz gaz maskeleri ve toz maskeleri, kimyasal dökülmelere karşı özel tulumlar, eldivenler, kimyasallarla çalışma öncesi kullanılan ve elleri koruyan bariyer krem...gibi.)

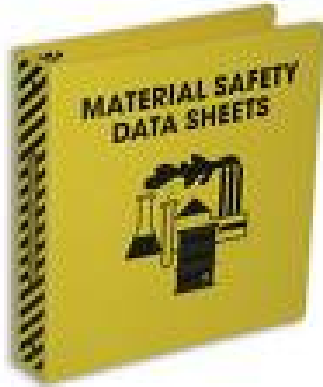
KİŞİSEL KORUYUCULAR

- Kimyasallarla yaşanabilecek olası kazalarda göz ve vücudun kimyasaldan arındırılması için çalışma alanlarında portatif ve/veya sabit göz-vücut duşları bulunmaktadır.

Malzeme Güvenlik Bilgi Formları

- Üretici, satıcı veya diğer kaynaklardan temin edilen Malzeme Güvenlik Bilgi Formları (MSDS) çalışma alanlarında ve TUSAŞ intranet (portal) ortamında elektronik olarak herkesin ulaşabileceği biçimde çalışanların kullanımına sunulmuştur.

Malzeme Güvenlik Bilgi Formları

- Ayrıca, kimyasal işlem tanklarının üzerinde MSDS özetlerini içeren formlar bulunmaktadır. Tank içindeki kimyasalın dökülmesi ya da sıçraması durumunda neler yapılması gerektiği ve kimyasalın fiziko-kimyasal özelliklerinin yazılı olduğu özet MSDS' ler, kullanıcıya kolaylık sağlamaktadır.

Malzeme Güvenlik Bilgi Formları

- Çalışma alanlarında sıkça kullanılan kimyasalların Malzeme Güvenlik Bilgi Formlarında yer alan bilgiler periyodik yapılan “İş Sağlığı ve Güvenliği Bilinçlendirme” eğitimlerinde anlatılmakta olup, ayrıca ilk amirler başkanlığında her ay yapılan “işgören İSG grup toplantıları”nda da anlatılarak çalışanların bilgilenmeleri sağlanmaktadır.

REACH UYGULAMALARI

- Şirketimiz kimyasal madde üreticisi olmasa da 01 Haziran 2007 tarihinde yürürlüğe giren **REACH [Registration(kayıt),Evaluation(değerlendirme), Authorisation(izin), Restriction (kısıtlama) of chemicals]** tüzüğü gereğince eşya (article) üreticisidir.
- Bu bağlamda üzerine düşen sorumluluğu yerine getirmek için TUSAŞ bünyesinde oluşturulan bir komisyon çalışmalarını sürdürmektedir.